

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatæ Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

LXXXIV. Quomodo Immaculata Conceptio tribuatur Beatissimæ Virgini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

& sic potest referri ad Voluntatem humanam, per quam voluptas obtulit se persecutoribus.] Et hoc sensu etiam in 3. p. q. 46. a. 9. in C. inquit. *Docendum quod Passio Christi subiecta erat ejus voluntati.* S. Chrysostomus autem hom. 28. ita loquitur. *Licebat illi nihil pati si voluisset.* Et infra. *Erat igitur arbitrii illius non venire ad crucem, si voluisset.* Et statim affert Verba Christi: *potestatem habeo, ponendi animam meam; atque concludit.* Si igitur nullam necessitatem habuit, ut crucifigeretur, crucifixus est propter nos. Nempe propter finem nostrae salutis, aliter ex vi praesentis beneplaciti Paterni inobtinibilem. Idem S. Pater hom. 57. eandem doctrinam his Verbis repetit. [Poterat nulla ferre opprobria, poterat, quae passus est, non pati, si quidem, quae sua erant, spectare voluisset, sed quod nostrum erat, respiciens, quod suum erat, neglexit.] Plura SS. Patrum Testimonia videri possunt apud Petavium lib. 9. c. 8. & apud Raynaud. Tomo *Christus DEVS homo*. l. 4. lect. 2. c. 6. a n. 403.

371. Quod autem Adversarij responsio destruat libertatem, & consequenter meritum obedientiae in Christo, patet ex dictis Contr. 14. & Contr. 43. ubi ostensum est, ad libertatem & meritum actus secundi non sufficere possibilitatem omissionis, vel actus contrarij in sensu diviso ab ijs, quae ad actum secundum meritorium, pro prioris naturae requiruntur, si unum eorum, sicut praedeterminatio physica, sit *impossibile a libero arbitrio*, & tamen sit *infallibiliter* connexum cum existentia talis actus secundi, uti in praesenti casu ad actum obedientiae pro prioris naturae fuisset praesupposita unio hypostatica, & Visio beatifica, reddentes Christum impeccabilem, & praecceptum Theologicum, cujus existentiam Humanitas Christi neque impedire recusando mortem violentam, & eo stante, neque obedientiam omittere potuisset. Econtra in nostra sententia, quia praescientia DEI de executione Mandati citra culpam non implebilis, fuit à Christo *impossibilis*, ideo licet in sensu composito cum praescientia obedientiae, non potuerit poni omissio obedientiae (quae tamen non esset vocanda inobedientia, quia haec supponit praecceptum obligans sub culpa) sufficit, quod potuerit poni in sensu diviso à praescientia, & haec à libero arbitrio Humanitatis fuerit *divisibilis*, seu *impossibilis*. Et sic *sensus divisus* exponitur Thomistice, id est, ad mentem S. Thomae 3. p. q. 46. a. 2. in C. expresse dicentis: [Quia impossibile est DEI praescientiam falli (non autem dicit, impossibile esse impediri) & eius voluntatem seu dispositionem cassari, (qua noluit humanum genus sine passione liberari) supposita praescientia & praedestinatione DEI de passione Christi, non erat simul possibile, Christum non pati, vel hominem alio modo, quam per passionem libera-

ri. Et est eadem ratio de omnibus his, quae sunt praescita & praedeterminata à Deo, ut in prima parte habitum est.]

372. Itaque videat rursum Adversarius, quae supra locis cit. dixerimus, ex quibus & ex modo dictis intelligit responsum ad hanc suam quaestionem. [Quomodo salvabitur, quod Deus stante decreto de condendo Mundo potuerit oppositum?] Respondetur enim salvari per hoc, quod ipsum decretum, quod supponitur dari, potuerit per Volitionem oppositi impediri à Deo. Ad alteram quaestionem vero. [Et qua ratione verificabitur, causam posse agere sine actione, utpote ad actum primum non pertinente?] Respondetur, quaestionem seipsam solvere: si enim actio non pertinet ad actum primum, & consequenter si ad seipsam non praesupponitur, tunc sine actione causa jam est potens agere, seu jam datur actus primus proximus ad agendum sine actu secundo; quamvis causa non possit agere, quin agendo ponat actionem, seu, quamvis causa non possit redigi in actum secundum, quin detur actus secundus: hoc autem non obstat libertati actus primi, quia ad hanc non requiritur, ut quando ponitur actus secundus, cum illo possit conjungi negatio ejusdem actus secundi, vel oppositus actus secundus, sed solum requiritur, ut ex parte actus primi nihil sit positum, quod sit impossibile, & simul inconjunctibile cum omissione actus secundi, seu ut dum ponitur actus secundus, potuerit omitti actus secundus, stante, vel saltem impedito omni eo, quod se tenet ex parte actus primi.

CONTROVERSIA LXXXIV.

IMMACULATA CONCEPTIO.

Quomodo ea tribuatur Beatissimae Virgini.

373. Quamvis Adversarius propter haec Verba: [Inter illos paucos, de quibus Haunoldus lib. 2. Instit. Theol. n. 208. Immaculatam Conceptioni Adversantes, non est Doctor Angelicus &c.] Laudandus videatur, quod S. Thomam pro communi & pia sententia explicare studeat: quia tamen P. Haunoldo de mente Angel. Doctoris litem per illa intentat ipsi Angel. Doctori, & Patri Haunoldo justam conquerendi causam praebet: S. Doctori quidem, eo quod excusatio non petita sapiat hic accusationem: Patri Haunoldo autem, quia ipsum in suspensionem trahit, quasi S. Thomam paucorum Patronum vel Ducem profiteatur; cum tamen nec Verbulo hanc Provinciam eidem imputaret;

posuerit; sed potius Autoritate & Ratione Immaculatam Conceptionem constanter propugnare, cum Vniverſis propè Doctöribus, ac integris Academijs conjuraverit. Vnde etiam ulteriori defensione in hoc puncto opus non habet.

374. Contra alteram verò immeritè oppugnationis partem, his ab Adv. verbis comprehensam. [Primum conceptum formalem hujus Exemptionis non rectè quis assignaret, si cum Haunoldo lib. 2. n. 562. ad privationem gratiæ recurreret: quia ut expresse docet S. Doctor in 2. ad Annibaldum dist. 30. a. 2. peccatum originale tantum Consummative est privatio Iustitiæ, & Originaliter consistit in ipsa habitudine ad commutabile bonum, ex peccato primi parentis relicta; P. Haunoldus S. Doctoris clypeo facillimè se tueretur: quia, utique assentiente S. Thomæ, primum conceptum formalem Exemptionis à peccato originali, rectè quis assignat eum, quo Beatiss. Virgo in primò instanti Conceptionis suæ ita concipitur se habuisse, quemadmodum se habent illi, qui per Baptismum à peccato Originali liberi ac immunes redditii sunt. Atqui hic effectus Immunitatis formaliter illis præstatur per id, quo tollitur privatio gratiæ, adeoque per ipsam gratiam sanctificantem: ergo etiam Beatissima Virgini Exemptio à peccato Originali pro primo instanti Conceptionis formaliter præstita est per gratiam exclusivam suæ privationis. Major est certa; formalis quippe Exemptio à culpa pro instanti Conceptionis, non potest melius concipi, quam per formalem exclusionem culpæ pro eodem instanti. Minor autem constat ex Trid. sess. 5. in Decreto de peccato Origin. n. 5. ubi dicitur: [Si quis per Jesu Christi Domini nostri gratiam, quæ in Baptismo confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram & propriam peccati rationem habet, sed illud dicit tantum radi, aut non imputari, anathema sit.] Idem evidens est ex ipso loco ab Adv. citato ex S. Thomæ: & ex 1. 2. q. 82. a. 3. in C. ubi à S. D. peccatum originale formaliter non constituitur in habitudine ad commutabile bonum; quæ quidem inordinatio, inquit ibid. S. D. communi nomine potest dici concupiscentia: sed, ut mox subiungit: [Peccatum originale materialiter est quidem concupiscentia, formaliter verò est NB. defectus originalis Iustitiæ:] Vnde cum in Baptismo non tollatur concupiscentia, quando remittitur peccatum Originale, etiam juxta S. Thomam ipsum Originale solummodo impeditur, vel remittitur per positionem gratiæ sublativam rationis formalis, consummantis, & inducentis peccatum, sine qua nequit contrahi Peccatum Originale.

CONTROVERSIA LXXXV. SACRAMENTORVM CAUSALITAS.

An sit Physica vel Moralit re- spectu Gratiæ.

375. Quid P. Haunoldus lib. 4. n. 621. Sacramentis influxum tantum Moralem in Gratiam justificantem rectè & ex mente S. Thomæ tribuerit, patebit, expendendo textus, quos Adversarius adduxit, vel quos etiam adducere potuisset, deinde alios in oppositum afferendo. In primis ergò retulit ex Angelico Præceptore 3. p. q. 62. a. 4. hæc verba. [Ponendo, quòd Sacramentum est instrumentalis causa gratiæ, necesse est simul ponere, quòd in Sacramento sit quædam Virtus instrumentalis ad inducendum Sacramentalem effectum.] Quam Virtutem ibidem ad primum S. D. vocat Spiritualem; hoc ipsum repetit q. 78. a. 4. ubi ex eo, quia Sacramentis hanc Virtutem abnegare, repugnat & derogat dignitati Sacramentorum novæ legis, à priori infert de Sacramento Eucharistiæ sequentia: [Vnde cum hoc Sacramentum sit præ cæteris dignius, consequens est, quòd in Verbis formalibus hujus Sacramenti sit quædam Virtus creata ad conversionem hujus Sacramenti faciendam.]

376. Verum, ex his nihil probatur contra P. Haunoldum, quippe qui non negat Sacramentis inesse Virtutem Spiritualem, sic dictam propter Virtutem Spiritualem increatam agentis principalis, ut patet ex 3. p. q. 68. a. 4. ad 2. sed negat, hanc Virtutem esse Physicè causativam ipsius gratiæ, sicut non est Physicè causativa conversionis Eucharisticæ, ubi tamen inest Sacramento, ut inquit S. D. præ cæteris digniori. Et hoc negat ex mente S. Thomæ, 4. dist. 1. q. 1. a. 4. q. 1. in C. ita loquentis. [Ad ultimum autem effectum, NB. qui est gratia, non pertingunt etiam instrumentaliter, nisi dispositivè, in quantum hoc, ad quod instrumentaliter effectivè pertingunt, & dispositio, quæ est necessitas, quantum in se est, ad gratiæ susceptionem.] De Virtute autem Verborum Consecrationis, S. D. 4. dist. 8. q. 2. a. 3. ad 5. sic inquit. [Dicendum, quòd Virtus agentis principalis respicit principaliter terminum ad quem: Sed virtus causæ instrumentalis, NB. non attingit ad terminum ad quem, sed habet operationem suam in his, quæ sunt circa terminum, sicut qualitates activæ elementales non attingunt ad animæ rationalis introductionem. Et similiter hoc contingit, quia Virtus illa instrumentalis, quæ inest

B b

Ver-